МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректорка з навчальної та науково-педагогічної роботи

Дар'я МАЛЬЧИКОВА

«18» вересня 2026 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

Освітня програма Філологія (германські мови та літератури (переклад включно)), перша – англійська)
Спеціальність В11Філологія
Спеціалізація В11.041 германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська
Галузь знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
Рівень вищої освіти другий (магістерський)
Факультету філології, журналістики та мистецтв
Кафедра англійської філології та світової літератури імені професора Олега Мішукова
Курс_2_____

Івано-Франківськ 2026/2027

Програму розроблено:
1.Кіщенко Ю.В., к. пед. н., доценткою, доцент кою кафедри англійської філології та світової літератури імені професора Олега Мішукова.
2. Базилевич Н.В., к.філол. н., доценткою, доцент кою кафедри англійської філології та світової літератури імені професора Олега Мішукова

Програму розроблено на основі освітньої програми «Філологія (германські мови та літератури (переклад включно)), перша – англійська», затвердженої 25.06.2020 р. вченою радою Херсонського державного університету.

Освітня програма «Філологія (германські мови та літератури (переклад включно)), перша – англійська», акредитована Національним агентством. Рішення ухвалене 26 січня 2021 року, протокол № 1(44).

В.о. деканеси факультету_____ Ірина ГОШТАНАР

Затверджено на засіданні кафедри англійської філології та світової літератури імені професора Олега Мішукова

Протокол № 1 від «28» серпня 2026р.

Завідувач/чка кафедри _____Юлія КІЩЕНКО

Схвалено науково-методичною радою факультету філології, журналістики та мистецтв

Протокол № 1 від «28 » серпня 2026 р.

Голова ради

_____ Ірина ГОШТАНАР

Керівниця навчального відділу _____ Вікторія ЯЦЕНКО
«18» вересня 2026 р.

ВСТУП

Об’єктивною тенденцією світового розвитку в умовах сьогодення є те, що наука стала провідним фактором прогресу. Наука є складовою загальнолюдської культури, і тому кожна людина має знати, що таке наука, наукові дослідження та як вони проводяться. Як показує статистика, 5-10 % випускників закладів вищої освіти стають вченими, тобто наукова діяльність стає їх професійною роботою.

В Україні наукова діяльність регламентується Законом України «Про наукову та науково-технічну діяльність» який є основою цілеспрямованої політики в забезпеченні використання досягнень вітчизняної та світової науки і техніки для задоволення соціальних, економічних, культурних та інших потреб.

У Законі України «Про вищу освіту» передбачено, що наукова і науково-технічна діяльність у закладах вищої освіти є невід’ємною складовою освітньої діяльності й здійснюється з метою інтеграції наукової, навчальної і виробничої діяльності в системі вищої освіти. Вона передбачає:

- розвиток різних форм наукової співпраці (в тому числі міжнародної), розв’язання складних наукових проблем, упровадження результатів наукових досліджень і розробок;
- безпосередню участь учасників освітнього процесу в науково-дослідних роботах, що проводяться у закладі вищої освіти;
- організацію наукових, науково-практичних, науково-методичних семінарів, конференцій, олімпіад, конкурсів, науково-дослідних, курсових, кваліфікаційних та інших робіт учасників освітнього процесу.

Успішне оволодіння здобувачами навичками дослідження і творчої роботи допомагає їм порівняно легко включатися в професійну діяльність, переводити наукові знання в площину практичного використання.

Переддипломна практика здобувачів спеціальності В11 Філологія, спеціалізації В11.041 германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська здійснюється відповідно до навчального плану.

Переддипломна практика є завершальним етапом навчання майбутнього фахівця і проводиться на випускних курсах. Завдання практики, як правило, пов'язуються з основними напрямками науково-дослідної роботи кафедри та покликані допомогти здобувачам у виконанні їх кваліфікаційного дослідження з обраної теми.

Відповідно до навчального плану переддипломна практика здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти2 року навчання проходить у 1 семестрі. Тривалість проведення переддипломної практики – 2 тижні на денній формі (01 вересня –14 вересня 2026) й 2 тижні на заочній формі(07 вересня – 18 вересня2026).

Базою для проходження переддипломної практики є кафедра англійської філології та світової літератури імені професора Олега Мішукова.

Керівниками практики призначаються наукові керівники кваліфікаційних робіт, які відповідають за організацію та проведення практики. Навчальне навантаження за керівництво переддипломною практикою – у межах навантаження за керівництво кваліфікаційними роботами.

Структура практичної підготовки

Код освітньої компоненти	**Компоненти освітньої програми**	**Кількість кредитів ECTS**	**Форма Контролю**	**Мета**
ОК 11	Переддипломна практика	3	залік	поглиблення професійного досвіду, розвиток загальних і професійних компетентностей, перевірку готовності здобувача до самостійної професійної та науково-дослідної діяльності для виконання кваліфікаційної роботи

1. МЕТА, ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ ТА ФОРМАТ ПРАКТИКИ

Метою практики є поглиблення професійного досвіду, розвиток загальних і професійних компетентностей, перевірку готовності здобувача до

самостійної професійної діяльності, в т.ч. науково-дослідної, для виконання кваліфікаційної роботи. Практика також покликана забезпечити зв'язок між навчальною і науково-дослідною роботою у вищому навчальному закладі, навчити здобувачів застосовувати на практиці одержані теоретичні знання сучасних напрямів та методів наукових досліджень у галузі філології для здійснення наукового пошуку методів і способів адекватного застосування одержаних теоретичних знань, розвитку вмінь роботи зі спеціальною науковою літературою, використання сучасних методів проведення наукових досліджень із філології.

Основними *завданнями* переддипломної практики є:

1) удосконалення вмінь і навичок планування, організації та самостійного виконання науково-дослідної роботи;
2) оволодіння основами науково-дослідної діяльності (аналіз явищ, висування власної гіпотези, логічність, послідовність та аргументованість її доведення, узагальнення спостережень, формулювання висновків);
3) розвиток умінь застосовувати одержані знання під час вирішення конкретних наукових завдань, зокрема, знання основ наукової методології;
4) формування готовності й здатності здобувачів до самоосвіти та саморозвитку, самостійної дослідницької роботи в майбутній професійній діяльності;
5) добір матеріалу (дидактичного, фактичного), зокрема для проведення експерименту з теми кваліфікаційної роботи, розробка алгоритму виконання експерименту;
6) оформлення результатів самостійного дослідження згідно з вимогами;
7) закріплення навичок оформлення посилань на джерела інформації та списку використаних джерел відповідно до чинних вимог щодо оформлення наукових праць;
8) оперативне усунення певних недоліків (невідповідностей у змісті, структурі або оформленні науково-дослідної роботи).

Практика проводиться за дистанційною формою за допомогою платформи онлайн-комунікації як Zoom відповідно до наказу «Про організацію та проведення практичної підготовки здобувачів вищої освіти у Херсонському державному університеті» від 04.07.2025 № 346-Д. Формат практики - дистанційний.

2. ПРОГРАМНІРЕЗУЛЬТАТИНАВЧАННЯ ТА КОМПЕТЕНТНОСТІ

Очікувані компетентності та ПРН

Код освітньої компоненти	Компоненти освітньої програми	ЗК	ФК	ПРН
ОК 11	Переддипломна практика	**ЗК-1.**Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. **ЗК-2.**Здатність бути критичним і самокритичним. **ЗК-3.**Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. **ЗК-4.**Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. дії в новій ситуації. **ЗК-11**.Здатність проведення досліджень на належному рівні. **ЗК-12**.Здатність генерувати нові ідеї (креативність). **ЗК-13**.Здатність до самостійного визначення і аналізу закономірностей	**ФК-3.** Здатність до критичного осмислення історичних надбань та новітніх досягнень філологічної науки. **ФК-4.** Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів. **ФК-5.** Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі германської філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій.	**ПРН 2.** Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземними мовами. **ПРН 6.** Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації. **ПРН 9.** Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації. **ПРН 11.** Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати

		історико-культурних явищ та суспільних процесів в Україні в контексті європейського та світового простору.		узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних. **ПНР 12.** Дотримуватися правил академічної доброчесності. **ПРН 15.** Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу. **ПНР 17.**Планувати, організовувати, здійснювати і презентувати дослідження та/або інноваційні розробки в конкретній філологічній галузі

У процесі практики формуються й поглиблюються також *науково-дослідницька особистісна та соціальна компетентності.*

Науково-дослідницька компетентність – сукупність дослідницьких умінь, навичок та способів діяльності, що дає змогу залучити здобувача на позицію дослідника; сприяти розвитку його творчих здібностей; пізнавальних інтересів; активізації і підвищенню ефективності й якості навчально-пізнавальної діяльності. Компонентами її структури є загальнопредметні, ключові компетенції та загальноосвітні компетентності. Її основу складають *уміння:*

- спостерігати, аналізувати, порівнювати, узагальнювати й передбачати наслідки власної наукової діяльності з філологічних дисциплін;
- виявляти проблему, формулювати гіпотезу щодо розв’язання дискусійних питань із філологічних дисциплін;
- виконувати дослідницьку роботу з перекладознавства, актуальних питань філології;
- проводити лінгвістичний / перекладознавчий експеримент й обґрунтовувати його результати;
- здійснювати самоосвіту, самовдосконалення, моніторинг дослідницької діяльності.

Особистісна компетентність – оволодіння прийомами особистісного самовираження, самореалізації, саморозвитку, самооцінки, самоконтролю, психічної саморегуляції, які протистоять деформації внутрішньої цілісності особистості. Формування особистісної компетенції полягає у розширенні кругозору та свідомості майбутніх спеціалістів, підвищенні їхньої моральної, етичної та духовної культури, адже вони повинні знати як сильні, так і слабкі сторони своєї особи та характеру, бути ерудованими, самостійно поповнювати власні знання, вільно орієнтуватися в науково-інформаційному потоці, тобто мати високий рівень інтелектуального розвитку. У процесі формування особистісної компетентності їх учать творчо та нестандартно підходити до вирішення завдань у своїй професійній діяльності, мати хорошу витримку та вміти регулювати власні емоційні стани, поєднувати професійне та особисте «Я», що тісно пов'язане із системою суспільних, загальнолюдських цінностей.

Соціальна компетентність – якісна характеристика особистості, здатність реально оцінювати навколишній світ на основі знань про нього, уміння знаходити правильні рішення у складних ситуаціях, упевнено будувати своє життя в оточуючому суспільстві, уміння задовольняти свої потреби та бажання, спираючись на соціальні норми:

- уміти тісно співпрацювати в команді, виконувати різні ролі та функції в колективі, бути соціально активними, постійно проявляючи власну ініціативу;
- відстоювати власну думку чи точку зору, протистоячи небажаному впливу інших людей, при цьому бути толерантними;
- уміти уникати конфліктів, досягати консенсусу та приймати вірні рішення, беручи на себе цілковиту відповідальність за їх виконання, відповідно до соціальних норм, правил та прав інших людей, пристосовуючись до постійно змінних і нестабільних соціальних умов.

У науково-теоретичному аспекті програма переддипломної практики базується на лінгвістичному циклі загально-професійних дисциплін та дисциплін спеціалізації, передбачених навчальним планом спеціальності.

Методичною та дослідницькою базою практики є досвід виконання курсових робіт.

3. ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

№	Назва робіт/завдань	Форма звітності	Кількість Балів за виконання робіт/ завдань (max)
1	**2**	**3**	**4**
1.	Оформлення кваліфікаційної роботи	Текстовий паперовий документ Word із включенням до нього (за необхідністю) таблиць або ілюстративного матеріалу не менше 40 сторінок, зі вступом, усіма розділами, висновками, списками використаної літератури та джерел дослідження, додатками. Тип шрифту –Times New Roman – 1,5 інтервал; Береги: лівий – 40мм, правий – 15мм, верхній – 20 мм, нижній – 20 мм.	35
2.	Публікація статті на тему наукового дослідження (апробація кваліфікаційної роботи)	Стаття та вихідні дані публікації	15
3.	Презентація звіту	Звіт у формі PowerPoint	25
4.	Відповіді на питання	Усна відповідь	25
Загальна кількість балів:			**100**

Примітки:
Загальна кількість балів:
- 100 балів відповідно до Порядку оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Херсонському державному університеті (наказ 07.09.2020№803-Д)

Мета та завдання практики визначають її **зміст:**

1. Організація і планування роботи з написання кваліфікаційної роботи.

2. Систематизація та впорядкування результатів науково-дослідницької роботи.
3. Сформулювати у вступі актуальність, новизну, мету, основні завдання та практичне значення дослідження, обґрунтувати доцільність обраних методів дослідження.
4. Сформулювати загальні висновки.
5. Укладення бібліографії та списку джерел дослідження.
6. Оформлення додатків і картотеки зібраного матеріалу.
7. Висвітлення результатів власного наукового дослідження та основних положень досліджуваної проблеми в контексті сучасного стану розвитку відповідної науки.
8. Оформлення науково-дослідної роботи та списку використаних джерел.
9. Тези, наукова доповідь, стаття у збірнику наукових праць, науково-методичному періодичному виданні за темою кваліфікаційної роботи. Анотація до наукової статті (українською, англійською мовами).
10. Участь у науковій дискусії. Коректне та аргументоване викладення власної думки в умовах спонтанного спілкування з приводу результатів самостійної науково-дослідницької діяльності: захист спостережень, обґрунтування висновків (науковий семінар-дискусія з актуальних питань перекладознавства та англістики).
11. Конструктивність сприйняття зауважень, критики з боку наукового керівника, рецензента, членів комісії з попереднього захисту кваліфікаційних робіт.
12. Коригування недоліків, виправлення помилок, удосконалення змісту кваліфікаційної роботи на підсумковому етапі.
13. Створення презентації кваліфікаційної роботи.

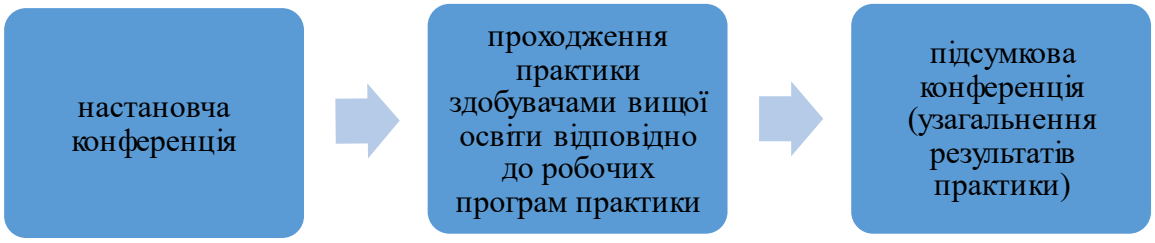
Здобувач повинен оформити таку **звітну документацію**:

- Опубліковану статтю (тези) з досліджуваної тематики;
- магістерську роботу зі вступом, усіма розділами, висновками, списками використаної літератури та джерел дослідження, додатками;

- звіт про результати практики (із помітками про виконання кожного виду роботи), з відгуком та оцінкою керівника, засвідчені підписами;
- загальні висновки про результати переддипломної практики, у яких зазначити характер й обсяг виконаних завдань, викласти результати своєї наукової діяльності, сформулювати висновки та власні пропозиції, зауваження та побажання щодо організації практики;
- презентацію звіту.

4. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ

Практика включає три етапи.

На першому етапі практики проводиться настановна конференція, на якій:

- завідувач кафедри та керівники розкривають мету та основні завдання практики,
- знайомлять здобувачів з базами практики,
- порядком проходження практики,
- видами робіт,
- порядком оцінювання,
- оформлення звітної документації та процедурою контрольного заходу.

На початку практики здобувачі вищої освіти повинні отримати інструктаж з охорони праці в галузі, ознайомитися з правилами внутрішньоготрудовогорозпорядкупідприємства,порядкомотриманнядокументаціїтаматеріалів.

Обов'язки учасників практичної підготовки

Учасник практичної підготовки	*Зобов'язання*
Керівника практики від університету	- облік відвідування здобувачами протягом терміну практики; - забезпечення виконання здобувачами програми практики; - консультування здобувачів щодо підготовки та оформлення звітної документації, особливості оформлення виконаних завдань, підготовку доповіді, повідомлення, виступу тощо; - подання звітної документації; - аналізування виконання програм практики й доповідь про її підсумки на засіданнях кафедри; - складання підсумкового звіту, який подається керівникові практики факультету.
Керівника практики від бази практики	- проведення інструктажу з охорони праці: вступний і безпосередньо на робочому місці; - надання здобувачам можливість користуватися матеріально-технічною базою й інформаційними ресурсами, необхідними для виконання програми практики; - забезпечення обліку проходження практик здобувачів; - повідомлення керівника практики факультету або керівника практики від університету про всі порушення трудової дисципліни, правил внутрішнього розпорядку та про інші порушення; - підготовку відгуку на кожного здобувача, відображаючи виконання програми практики; - надання здобувачам можливість апробувати матеріали дослідження до курсових і кваліфікаційних робіт (проєктів).
Здобувача, який проходить практику:	- до початку практики одержати консультацію щодо оформлення документів (на настановній конференції з практики або в індивідуальному порядку); - своєчасно розпочати практику; - вивчити й суворо дотримуватись правил безпеки життєдіяльності й виробничої санітарії; - у повному обсязі виконати всі завдання програми практики; - скласти календарний графік проходження практики та залікових заходів, погодивши його з керівником від бази практики й викладачами-керівниками практики за фахом; - вести «Звіт про результати практики» та своєчасно подавати його на перевірку; - працювати відповідно до внутрішнього розпорядку бази практики (КЗпП України); - своєчасно оформити всі документи з практики у формі звіту; - проходити практику в терміни, визначені наказом по університету. Зміна строків проходження практики з поважних обставин, подовження терміну практики або надання індивідуального терміну проходження практики здійснюється наказом ректора за поданням декана факультету на підставі поданих документів, що підтверджують поважні

Учасник практичної підготовки	*Зобов'язання*
	причини щодо надання індивідуального терміну проходження практики.

Методи навчання

У процесі практичної підготовки використовуються такі **методи навчання:**

- словесні методи: презентація, розповідь, бесіда, пояснення, дискусія, виконання ситуаційних вправ та обговорення проблемних ситуацій;
- наочні методи: мультимедійна презентація, демонстрація;
- практичні методи: розв'язання практичних та аналітичних завдань, метод проєктування, виконання індивідуальних завдань, тренінг.

Техніки: навчальної дискусії, створення проблемної ситуації, інтелектуального експерименту.

5. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Організація підготовки та захисту кваліфікаційної роботи другого(магістерського) рівня вищої освіти:

1.1. Обґрунтування вибору теми, порядок проведення досліджень.

Теми кваліфікаційних робіт другого (магістерського) рівня вищої освіти повинні:

- відповідати напряму професійного спрямування згідно із спеціалізацією;
- розроблятися професорсько-викладацьким складом (з метою уникнення плагіату мають поновлюватися щороку).

Своєчасний і обґрунтований вибір теми кваліфікаційної роботи значною мірою підпорядковує собі весь процес засвоєння знань і набуття вмінь для ефективної майбутньої діяльності.

Успішна підготовка кваліфікаційної роботи має базуватися на високій особистісній мотивації, адже розвинута мотивація значно розширює творчі можливості людини, створює сприятливі умови для виконання складної і

відповідальної роботи. Тому під час вибору теми необхідно враховувати такі обставини:

- тема роботи має викликати професійний інтерес до її розкриття;
- тема повинна збігатися зі сферою майбутньої роботи за фахом і напрямом кар'єрних просувань, мати практичну актуальність і викликати інтерес;
- тема не повинна виходити за межі тієї спеціалізації, якої здобувач набуває в університеті.

Здобувач має право самостійно сформулювати тему кваліфікаційної роботи і подати заяву про її затвердження завідувачу кафедри, в якій навести конкретні мотиви свого вибору – робота над темою в межах наукових студентських досліджень, теоретичний інтерес до теми, її зв'язок з професійною діяльністю тощо.

План кваліфікаційної роботи складається здобувачем самостійно, на підставі завдання на виконання кваліфікаційної роботи та календарного плану роботи, узгоджується з науковим керівником.

Здобувачем проводиться опрацювання наукової літератури, практичних матеріалів, визначається методологія дослідження, аналізуються стан та шляхи розробки проблеми, розробляються висновки.

1.2. Захист та оцінювання кваліфікаційної роботи.

Кафедрою встановлюються контрольні терміни звітування здобувача.

Науковий керівник здійснює:

- перевірку виконання плану дослідження;
- рекомендації щодо джерел інформації та застосування методів дослідження;
- контроль за дотриманням термінів підготовки кваліфікаційної роботи.

Структура кваліфікаційної роботи та характеристика її розділів:

Кваліфікаційна робота виконується державною мовою. Рекомендований обсяг роботи не менше 40 друкованих сторінок основного тексту.

Обов'язкові складові кваліфікаційної роботи:

1. Зміст роботи містить перелік структурних елементів роботи із зазначенням сторінок.

2. Вступ розкриває сутність наукової проблеми, її значущість, підстави і вихідні дані для розробки теми, стан розробленості, обґрунтування необхідності проведення дослідження. Далі подається загальна характеристика роботи у такій послідовності: актуальність проблеми, що зумовила вибір теми дослідження (формулюється доцільність роботи для розвитку відповідної галузі науки шляхом критичного аналізу та порівнянням з попереднім розв'язанням проблеми); об'єкт дослідження (процес або явище, що породжує проблемну ситуацію і обране для вивчення); предмет дослідження (міститься в межах об'єкта – саме на нього повинна бути спрямована увага, оскільки він визначає тему кваліфікаційної роботи); мета і завдання, які необхідно вирішити для досягнення поставленої мети; методи дослідження, використані для досягнення поставленої мети; матеріал дослідження і його обсяг, використаний для досягнення поставленої мети; наукова новизна (коротка анотація нових положень або рішень, запропонованих автором особисто, з обов'язковою вказівкою на відмінність цих положень від уже відомих); практичне значення одержаних результатів.

3. Основна частина складається з розділів (підрозділів, підпунктів тощо), у яких дають: огляд спеціальної літератури (з особливим наголосом на літературу останніх років та іноземними мовами) і вибір напрямів досліджень (загальний обсяг огляду не повинен перевищувати 20 % обсягу основної частини роботи); аналіз і результати власних досліджень автора з обов'язковим висвітленням того нового, що він вносить у розробку проблеми.

Кожен розділ починають з нової сторінки. У розділах основної частини подають: огляд літератури з теми (назва змістовного блоку може варіюватися залежно від предмета й цілей дослідження), аналіз ситуації з проблеми, опис здійснених досліджень і розробок та застосованих при цьому методик, відомості пролокальні результати досліджень і розробок, опис шляхів

розв’язання проблеми, пропозиції та рекомендації, узагальнення результатів дослідження. На початку в аналітично-дослідницьких частинах роботи здобувач досліджує історичні джерела з проблеми, причини її існування, аналізує можливі негативні наслідки не вирішення проблеми, досвід розв’язання аналогічних проблем в Україні та за кордоном. Для цього залучаються вітчизняні та закордонні літературні джерела, огляди преси, законодавчі та нормативні акти, результати попередніх досліджень, статистична та інша інформація.

Аналіз літератури повинен бути не описовим і констатуючим, а критичним, орієнтованим на пошук шляхів розв’язання проблеми і презентувати власну позицію автора стосовно позиції інших дослідників. Для запобігання плагіату обов’язковим є посилання на використані джерела згідно з діючими правилами. У разі виявлення випадків плагіату робота не допускається до захисту, оскільки неможе бути оцінена позитивно.

У частинах роботи, що мають проєктно-результативний характер, на підставі проведеного аналізу і виконаних досліджень описуються розробки, систематизуються аргументи і факти, будуються моделі, схеми, здійснюються розрахунки, формулюються і описуються напрями розв’язання проблеми.

Виклад матеріалу підпорядковують провідній ідеї, визначеній автором, яка випливає з предмета дослідження та цілей роботи. Треба прагнути до того, щоб кожен розділ був закінченою частиною дослідження. Бажано, якщо можна, рівномірно розподілити основний матеріал за розділами і підрозділами основної частини роботи.

4. Загальні висновки мають містити стисле викладення теоретичних і практичних результатів, отриманих автором дослідження, а також обґрунтування перспектив проведення подальших досліджень у певній галузі. Для дотримання бажаного стилю висновків корисно застосовувати в пунктах висновків такі слова та вислови: *проаналізовано..., встановлено..., виявлено..., що дозволило..., доведено..., показано..., розроблено...,*

отримано…, запропоновано…, рекомендовано…, вважається за доцільне **...** тощо.

5. У списку використаних джерел наводяться лише ті джерела, на які зроблено посилання. Його складають в алфавітному порядку відповідно до чинних стандартів з бібліотечної та видавничої справи. У ньому повинні переважати новітні видання.

6. Додатки наводяться в кінці роботи після списку джерел. До них включають допоміжний матеріал, необхідний для повноти сприйняття роботи магістра (таблиці, графіки, глосарії, методи, ілюстрації), і позначають не цифрами, а літерами (Додаток А, Б тощо) у правому верхньому кутку.

Типові недоліки і помилки у кваліфікаційній роботі:

- ✔ зміст кваліфікаційної роботи не відповідає плану або не розкриває тему повністю чи в її основній частині;
- ✔ сформульовані розділи (підрозділи) не відбивають реальну проблемну ситуацію, стан об'єкта;
- ✔ мета дослідження не пов'язана з проблемою, сформульована абстрактно і не відбиває специфіки об'єкта і предмета дослідження;
- ✔ автор не виявив самостійності, робота являє собою компіляцію або плагіат;
- ✔ не зроблено глибокого і всебічного аналізу сучасних офіційних і нормативних документів, нової спеціальної літератури з теми дослідження (останні 2–10 років);
- ✔ аналітичний огляд вітчизняних і зарубіжних публікацій з теми роботи має форму анотованого списку і не віддзеркалює рівня досліджуваності проблеми;
- ✔ кінцевий результат не відповідає меті дослідження, висновки не відповідають поставленим завданням;
- ✔ у роботі немає посилань на першоджерела або вказані не ті, з яких запозичено матеріал;

- ✔ бібліографічний опис джерел у списку використаних джерел наведено довільно, без дотримання вимог державного стандарту;
- ✔ як ілюстраційний матеріал використано таблиці, діаграми, схеми, запозичені не з першоджерел, а з підручника, навчального посібника, монографії або наукової статті;
- ✔ обсяг та оформлення роботи не відповідають вимогам, робота виконана неохайно, з помилками.

Рекомендована структура доповіді та зміст її окремих елементів:

1. Загальна характеристика роботи (стисло) – актуальність дослідження, характеристика проблеми, предмет і мета роботи, стан і досвід розв'язання проблеми.

2. Характеристика проведеного дослідження – описання власних досліджень і розробок: визначення обраних шляхів дослідження й розв'язання проблеми, аналітичні обґрунтування аргументів і фактів, огляд методик і локальних результатів досліджень, виконаних розрахунків, створених моделей чи схем. Увага концентрується на аргументації положень, що винесені на захист.

3. Результати й висновки – характеристика отриманих наукових і практичних результатів, пропозицій і рекомендацій, загальні висновки. Увага концентрується на власному внеску в розв'язання проблеми.

Успішність виступу зумовлюється дотриманням певних правил, зокрема:

- упевнено й системно розповідати про свою роботу, що засвідчує належну підготовку до виступу, користуючись текстом лише за необхідності;
- не використовувати довгі складні фрази й словосполучення, намагатися вживати короткі речення;
- не перевантажувати виступ цифрами і фактами;
- давати чіткі, по суті справи відповіді на запитання та зауваження;
- суворо дотримуватися регламенту.

Ілюстративний матеріал може бути поданий у вигляді: презентації у PowerPoint.

Практиканти повинні консультуватися з керівником практики та з науковими керівниками кваліфікаційних робіт з метою отримання методичних порад щодо написання кваліфікаційної роботи.

6. СИСТЕМА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ, ФОРМУВАННЯ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ

Здобувач допускається до складання заліку з переддипломної практики за умов виконання програми практики в повному обсязі, своєчасного подання всіх матеріалів на перевірку науковому керівнику. За результатами виконання завдань практики та успішного захисту на звітній конференції, здобувач отримує **підсумкову оцінку**.

Підсумкова оцінка переддипломної практики нараховується за накопичувальним принципом і є сумою таких компонентів:

Вид роботи	**Максимальна кількість балів**
Оформлення кваліфікаційної роботи	35
Публікація статті на тему наукового дослідження (апробація кваліфікаційної роботи)	15
Залік	
Презентація звіту	25
Відповіді на питання	25
Разом	100

Критерії оцінювання оформлення роботи:

35 балів – правильно оформлена робота, не містить помилок.

30 балів – робота містить незначні недоліки.

25 балів – неохайність подекуди та недотримання вимог щодо оформлення роботи;

15 балів – неохайність та недотримання вимог щодо оформлення роботи;

10 балів – несвоєчасність надання роботи на перевірку;

0 балів – відсутність роботи.

Критерії оцінювання презентації звіту:

25 балів – наявність презентації як наочної демонстрації матеріалів дослідження, чітко сформульовано мету і завдання дослідження; складено план дослідження; здобувач чітко та впевнено володіє матеріалом дослідження, відповідає на запитання комісії. Наявність опублікованої статті, що свідчить про апробацію результатів дослідження.

20 балів – наявність презентації як наочної демонстрації матеріалів дослідження, не чітко сформульовано мету і завдання дослідження; складено план дослідження; здобувач чітко та впевнено володіє матеріалом дослідження, відповідає не повністю на поставлені питання. Наявність опублікованої статті, що свідчить про апробацію результатів дослідження.

15 балів – наявність презентації як наочної демонстрації матеріалів дослідження, але не чітко сформульовано мету і завдання дослідження; складено план дослідження; здобувач нечітко та невпевнено володіє матеріалом дослідження. Наявність опублікованої статті, що свідчить про апробацію результатів дослідження.

10 балів – відсутність презентації як наочної демонстрації матеріалів дослідження, не чітко сформульовано мету і завдання дослідження; складено план дослідження; здобувач не чітко та не впевнено володіє матеріалом дослідження. Відсутність опублікованої статті, що свідчить про апробацію результатів дослідження.

0 балів – здобувач отримує, якщо тема фактично не розкрита, за змістом не відповідає вибраній темі; належним чином не сформульовано мету, завдання, об’єкт та предмет дослідження; порушено логіку і послідовність викладу матеріалу, розділи не взаємоузгоджені; відсутній огляд сучасних наукових джерел; аналіз проблеми поверховий; використані застарілі інформаційні джерела; відсутні особисті висновки і пропозиції; рецензія і відгук негативні або містять численні принципові зауваження;

незадовільні відповіді на запитання; кваліфікаційна робота не оформлена за стандартами або не пройшла перевірку на плагіат.

Критерії оцінювання відповідей на питання:

25 балів – повний, правильний, послідовний, зв'язний, обґрунтований виклад питання; здобувач логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті знання; питання розкрито в повному обсязі, що свідчить про глибоке розуміння і орієнтацію в явищах і процесах, що вивчалися.

20 балів – здобувач аргументовано викладає матеріал, висловлює свої міркування, але відповіді недостатньо вірні або викладені з незначними помилками.

15 балів – здобувач виявляє знання і розуміння основного навчального матеріалу, що розглядається, але під час відповіді допускає суттєві помилки; викладає матеріал не достатньо зв'язно і послідовно; здатний з помилками й неточностями дати визначення понять.

10 балів – здобувач припускається помилок при викладі матеріалу; нелогічно і невпевнено його викладає; не може пояснити проблему, хоча і розуміє її.

0 балів – здобувач не розкрив питання; не володіє теоретичними знаннями; не знає наукових фактів визначень.

7. ВИМОГИ ДО ЗВІТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ.

Завдання до контрольного заходу складаються з таких видів робіт:

- оформлення кваліфікаційної роботи;
- оформлення звіту про результати практики;
- написання загальних висновків про результати практики;
- презентація звіту.

Вимоги до написання загальних висновків про результати практики:

Висновки оформлюються в друкованому вигляді на аркуші А4, 14 шрифтом, інтервал 1,5, вирівнювання по ширині, обсяг – 300 слів. Висновки мають містити такі обов'язкові складники:

- загальна характеристика видів роботи, що виконувалися під час практики,
- самоаналіз якості виконання завдань з практики, характеристика труднощів, що виникали під час проходження практики,
- загальна оцінка результатів проходження практики (які знання поглиблено, яких нових знань і вмінь набуто тощо), побажання щодо покращення умов проходження практики.

Висновки мають бути оригінальним твором, виконаним самостійно кожним здобувачем.

8. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Підведення підсумків та узагальнення результатів переддипломної практики відбувається на підсумковій конференції (на платформі ZOOM з автентифікацією здобувачів), за участі керівників від університету, представників деканату та членів комісії відповідно до Розпорядження ХДУ «Про затвердження складу комісій для проведення заліку».

Звіт та зазначені в програмі практики документи здобувач подає на рецензування керівнику від університету не пізніше ніж за три дні по контрольного заходу (підсумкової конференції). За результатами практики, здобувачі звітують про виконання програми практики та отримані результати практики (виступ 2-3 хв.) розроблені презентації.

Форми і методи контролю практики

Контроль діяльності здобувачів під час практики складається з поточного і підсумкового.

Поточний контроль здійснюється протягом практики науковим керівником здобувача (у складних ситуаціях передбачено вчасне повідомлення науковим керівником про незадовільне виконання програми

переддипломної практики окремими здобувачами на засіданнях кафедр та вченої ради факультету) та кафедрою (обговорення структурних розділів кваліфікаційної роботи з визначенням необхідних моментів дослідження, що потребують опрацювання або переробки).

Підсумковий контроль проводиться після завершення практики. Рішення про успішне виконання програми переддипломної практики здобувачем затверджується на засіданні кафедри на підставі позитивної оцінки його діяльності науковим керівником, рішення членів комісії з попереднього захисту результатів кваліфікаційної роботи та вчасної здачі звітної документації.

Підсумкова оцінка

Сума балів за всі види роботи під час практики	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним проходженням практики

Здобувач має право оскаржити організацію та результати проходження практики відповідно Порядку оскарження процедури проведення та результатів оцінювання контрольних заходів у ХДУ (наказ від 07.09.2020 № 802-Д), розміщеного за покликанням: https://ksu24.kspu.edu/s/TanPg

9. ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основні

1. Постанова КМ України «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів

вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)» від 23.03.2016р. №261/https://zakon.rada.gov.ua/

2. ДСТУ 8302:2015 Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні вимоги та правила складання / Нац. стандарт України. Вид. офіц. [Уведено вперше; чинний від 2016-07-01]. Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016. 17 с. (Інформація та документація). – З внесеними поправками. URL: http://lib.pnu.edu.ua/files/dstu-8302-2015.pdf

3. Крушельницька О.В. Методологія та організація наукових досліджень : [навчальний посібник] / О.В. Крушельницька. К. : Кондор, 2019. 192 с.

4. Літнарович Р.М. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання / МЕГУ ім. С. Дем'янчука ; Р.М. Літнарович, О.В. Кубай. Рівне : Вид-во МЕГУ ім. С. Дем'янчука, 2020. 44 с.

5. Навчально- й науково-дослідна робота студентів-філологів (реферат, курсова, випускна робота з української мови та методики її навчання) : навчально-методичний посібник для студентів / М.І. Пентилюк, І.В. Гайдаєнко, Т.Г. Окуневич та ін. К. : Ленвіт, 2020. 120 с.

6. Основи наукових досліджень: навчальний посібник / О. М. Сінчук, Т. М. Берідзе, М. Л. Барановська, О. В. Данілін, Д. О. Кальмус. Кременчук : ПП Щербатих О. В., 2022. – 196 с.

7. Пентилюк М.І., Олексенко В.П., Гайдаєнко І.В., Окуневич Т.Г. Навчальна науково-дослідна робота студентів-філологів: навчально-методичний посібник для студентів. Вид. 2-е, переробл. й доповн. Херсон: Айлант, 2020. 158 с

8. Ясіновська О. Наукова робота студентів-лінгвістів: навчально-методичний посібник. Вид. 2-ге, виправлене і доповнене. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2022. 356 с. https://independent.academia.edu/OksanaYasinovska

Додаткові

Інтернет-ресурси

9. Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1392-2011-%D0%BF

10. Закон України «Про освіту». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19

11. Закон України «Про повну загальну систему освіти». URL: https://zakon.rada. gov.ua/laws/show/463-20

12. Реєстр наукових фахових видань України. URL: http://nfv.ukrintei.ua/

Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського. www.nbuv.gov.ua

13. Закон “Про вищу освіту” // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Tex